

Kazanım:8.4.2 Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.

6. 1921 Anayasasında halk egemenliğine dayanan bir yönetimden bahsediliyordu. Ancak devletin yönetim biçimi ile ilgili herhangi bir madde yer almıyordu. Üstelik saltanat devam ettiği ve yeni bir rejim adı belirlenmediği için devletin adı dahi Büyük Millet Meclisi Hükümeti idi. Bu durum diğer devletlerle ilişkilerde sıkıntıların yaşanmasına neden oluyordu.

Buna göre açıklamada Cumhuriyet'in ilanını gerektiren sebeplerden;

- I. Rejim sorunu olması,
- II. Devletin adının belli olmaması,
- III. Devlet başkanlığı sorununun yaşanması,
- IV. Dış politikayı olumsuz etkilemesi,

hangilerinden bahsedilmektedir?

- A) I-II-IV
- B) II-III-IV
- C) I-II-III
- D) I-II-III-IV

7.

"Benim gayem Türkiye'de, yeni Türkiye Cumhuriyet'inde millet egemenliğini güçlendirmek ve ebedileştirmektir." (M.Kemal)

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Cumhuriyet'in ilanından sonra milli egemenliği güçlendirmek doğrultusunda yapılan bir girişimdir?

- A) TBMM'nin açılması
- B) Kadınlara siyasi hakların verilmesi
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) 1921 Anayasasının hazırlanması

8. 29 Ekim akşamı Cumhuriyet'in kabul edilmesi teklifi mecliste görüşülürken söz alan Abdurrahman Şeref Bey şu ifadeyi kullanmıştır: **"Hükümet biçimlerini saymak gereksizdir. Egemenlik sınırsız ve koşulsuz ulusundur. Kime sorarsanız sorun, bu,?..... Doğan çocuğun adıdır.**

Buna göre boş bırakılan (?) yere hangisi yazılmalıdır?

- A) Saltanattır.
- B) Halifeliktir.
- C) Cumhuriyet'tir.
- D) TBMM'dir.

9.

"Toplumda en yüksek hürriyet'in, en yüksek eşitlik ve adaletin sağlanması istikrarı ve korunması, ancak ve ancak tam ve kesin anlamı ile milli egemenliğin sağlanmış bulunması ile devamlılık kazanır. Bundan dolayı; hürriyetin de, eşitliğin de, adaletin de dayanak noktası milli egemenliktir." (M.Kemal)

Buna göre;

- I. Saltanatın kaldırılması,
- II. Cumhuriyet'in ilanı,
- III. Halifeliğin kaldırılması,

gelişmelerinden hangileri Mustafa Kemal'in yukarıdaki açıklaması doğrultusunda yapılmıştır?

- A) I-II
- B) II-III
- C) I-III
- D) I-II-III

10.

SORUN	ÇÖZÜM
İtilaf devletlerinin İstanbul'u boşaltmasından sonra başkentin neresi olacağı tartışmalarının yaşanması	Ankara'nın başkent yapılması
Meclis hükümeti sisteminin hükümeti kurmayı zorlaştırması, ülkede hükümet bunalımının yaşanmasına sebep olması	Cumhuriyet'in ilan edilmesi

Yukarıdaki sorun ve çözümler incelendiğinde;

- I. İnkılâplar ihtiyaçlara göre gelişim göstermiş,
- II. Bazı sorunlar yeni inkılâplar doğurmuş,
- III. Siyasi gelişimler yaşanmış,
- IV. Çözümler kalıcı olamamış,

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II-III
- B) II-III-IV
- C) I-III-IV
- D) I-II-IV

11. Saltanatın kaldırılması ile millet egemenliğinin sağlanması yolunda önemli bir adım atılmıştır. Cumhuriyet yönetimine geçmek için uygun bir ortam oluşmuştur. Osmanlı saltanatının sona ermesi ile padişah Mehmet Vahdettin 17 Kasım 1922'de ülkeden ayrılarak İngiltere'ye sığınmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi saltanatın kaldırılmasına rağmen, Osmanlı soyundan Abdülmecid Efendi'yi halife seçmiştir.

Buna göre hangisine ulaşamaz?

- A) Kişisel egemenlik anlayışı sona ermiştir.
- B) Çağdaş ve modern bir yönetim yapısının temeli atılmıştır.
- C) Milli egemenlik ilkesi güç kazanmıştır.
- D) Hilafetin varlığına son verilmiştir.

12.

“Türkiye devletinin yönetim merkezi için Büyük Millet Meclisi'nde karar vermek vakti gelmiştir. Devletin yönetim merkezinin yeni bir şekilde kurulmasına bir an evvel başlamak, içte ve dışta tereddütlere son vermek için aşağıdaki kanun maddesinin kabulünü arz ve teklif ederiz.”
(S.S.Avdemir- Tek Adam)

Metinde bahsedilen kanun teklifi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet'in ilanı
- B) Ankara'nın başkent olması
- C) Halifeliğin kaldırılması
- D) Saltanatın kaldırılması

13. İsmet Paşa ve arkadaşlarının sunduğu “**Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara şehridir.**” şeklindeki kanun teklifi 13 Ekim 1923'te kabul edildi. Böylece Milli Mücadele'nin yönetim merkezi olan, ulaşım hatları üzerinde ve savunmaya elverişli güvenli bir noktada bulunan Ankara başkent oldu.

Buna göre Ankara'nın başkent olmasında hangi özellikten bahsedilmemiştir?

- A) Kurtuluş Savaşı'nda önemli kararların burada alınması,
- B) Coğrafi konumu
- C) Askeri konumu
- D) Ekonomik canlılığı

14. Saltanatın kaldırılmasından sonra TBMM tarafından Abdülmecid Efendi halife seçildi. Fakat süreç içinde Meclisteki bazı vekiller hilafet makamını devlet başkanı gibi görmeye başladı. Bunun yanında halifenin yabancı devlet temsilcileri ile görüşmesi, kılıç kuşanma töreni yaparak padişah gibi davranması Cumhuriyet ve milli egemenlik ilkesine gölge düşürüyordu. Diğer taraftan halifelik Cumhuriyet'in ilanından memnun olmayanların siyasi emellerine alet olabilecek bir tehlike taşıyordu. Tüm bu sebepler halifeliğin kaldırılmasını zorunlu kılmıştı.

Buna göre halifeliğin kaldırılmasında etkili olan hangi sebepten bahsedilmemiştir?

- A) Halifenin siyasi güç kazanma çabaları
- B) Yapılacak inkılâpların önündeki en büyük engel olarak görülmesi
- C) Cumhuriyet yönetimine karşı tehdit oluşturması
- D) Cumhuriyet yönetiminin yapısı ile uyuşmaması

15.

- TBMM'nin açılması
- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyet'in ilan edilmesi
- Halifeliğin kaldırılması

Yukarıdaki gelişmelerin ortak özelliklerinden biri “**milli egemenlik**” anlayışını güçlendirmeleri ve pekiştirmeleridir.

Buna göre yukarıdaki gelişmeler için;

- I. Birbiriyle uyumludurlar,
- II. Biri, diğerini zorunlu hale getirmiştir,
- III. En önemli olanı Saltanatın kaldırılmasıdır,

çıkartımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II
- B) I-III
- C) II-III
- D) I-II-III

16. Saltanat'ın kaldırılmasına dair meclis kararı:

1. Anayasa ile Türkiye halkı ulusal egemenliğe dayanmayan hiçbir güç ve kurulu tanımamaya karar verdiği için Misakımilli sınırları içinde TBMM Hükümeti'nden başka hükümet şekli tanımaz. Dolayısıyla Türkiye halkı, kişisel egemenliğe dayalı olan İstanbul'daki hükümet biçimini 16 Mart 1920'den başlayarak sonsuza kadar tarihe geçmiş saymıştır.
2. Halifelik Osmanlı hanedanına ait olup halifelğe, TBMM tarafından bu hanedanın bilim ahlak yönündeki en makbul ve en iyi olanı seçilir. Türkiye Devleti halifelik makamının korunağıdır. (A.Mumcu)

Yukarıdaki bilgiye göre;

- I. TBMM'nin gücü ulusal egemenliğe dayanmaktadır,
- II. Cumhuriyet yönetimi resmen kanunlaşmıştır,
- III. Laik devlet anlayışı tam olarak yerleşmiştir.

bilgilerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) II-III C) I-III D) I-II

17. Erkânı Harbiye, Osmanlı döneminde savaş işlerinden sorumluydu ve bir bakanlıkla temsil edilmekteydi. Harbiye Nazırı (günümüzdeki Genelkurmay başkanı) bakanlar kurulunun bir üyesi idi. 3 Mart 1924 tarihinde yapılan bir düzenleme ile Erkânı Harbiye kapatılarak Genelkurmay Başkanlığı kuruldu.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ordu ve siyasetin ayrılması istenmiştir.
- B) Hukuk birliği sağlanmıştır.
- C) Toplumsal ihtiyaçlar gözetilmiştir.
- D) Halk egemenliğine geçilmiştir.

CEVAPLAR

1 B 13 D

2 C 14 B

3 A 15 A

4 A 16 B

5 D 17 A

6 A

7 B

8 C

9 D

10 A

11 D

12 B

ÖNEMLİ HATIRLATMA:

UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA EBA VEYA
WHATSAPP PLATFORMLARINDA
PAYLAŞIMA AÇIKTIR.

TİCARİ AMAÇLI KULLANILAMAZ.